

Thomas Fibiger og Mark Sedgwick

Essays

Islamforskning på Aarhus Universitet

(snart) ti år med ICSRU

I løbet af det seneste tiår – det samme tiår, som dette jubilæumsnummer af TIFO markerer – er en forskningsenhed for islamiske kulturer og samfund etableret på Aarhus Universitet. Enheden har siden en reorganisering af universitetet i 2011 lydt navnet Islamic Cultures and Societies Research Unit (ICSRU), idet enheden er underlagt det ny Institut for Kultur og Samfund under Faculty of Arts. ICSRU blev oprindeligt etableret i 2007 under navnet Forskningsenhed for Arabiske og Islamiske Studier (AIS).

Forskningsenheden for islamiske kulturer og samfund er en tværdisciplinær forskningsenhed, der er åben for alle ved Aarhus Universitet med interesse for islamiske kulturer og samfund, både i den islamiske verden og tværregionalt. Dette betyder, at ICSRU også dækker islam og muslimer i Vesten, specielt Danmark og Europa.

ICSRU's interesseområde er defineret af islam, men dette betyder ikke, at ICSRU alene fokuserer på religionsforskning. Der er fokus på islamstudier, men der er også interesse for studier i emner, der ikke er relateret til religion, først og fremmest samfundsmæssige og politiske. Ligesom der er et fokus på islam, er

Thomas Fibiger, ph.d., er adjunkt på Afdeling for Antropologi, Aarhus Universitet og er i øjeblikket især beskæftiget med forskningsprojektet "Sectarianism in the Wake of the Arab Revolts".

Mark Sedgwick, dr.phil., er professor (mso) i arabisk og islamstudier, Aarhus Universitet. Uddannet historiker på Oxford University og ph.d. fra Universitetet i Bergen. Hans forskningsområde er moderne islamisk historie, særligt Egypten, sufisme, modernisme, og terrorisme.

der også et specielt fokus på nutidige og tværregionale fænomener, men heller ikke her er der tale om, at dette udelukker andre emner.

ICSRU's hovedopgave er at skabe et stimulerende forskningsmiljø for både senior- og juniorforskere gennem støtte af diskussion og udveksling mellem forskere og universitetets forskellige discipliner. ICSRU udgør også et forum for planlægning og gennemførelse af projekter, der udføres af forskningsgrupper. Endelig støtter ICSRU undervisningen ved Aarhus Universitet, først og fremmest på faget Arabisk- og islamstudier, men også på andre relevante fag.

Antallet af deltagere i netværket varierer fra år til år, men for det meste består gruppen af cirka ti seniorforskere fra forskellige fag og cirka ti juniorforskere, dvs. forskere, der er ph.d.-studerende, adjunkter eller lignende.

Institut for Kultur og Samfund under Faculty of Arts er bedst repræsenteret i ICSRU, med forskere fra fagene Arabisk- og islamstudier, Religionsvidenskab og Antropologi. Forskere fra Danmarks institut for Pædagogik og Uddannelse (DPU, også under Faculty of Arts) og Statskundskab fra Business and Social Sciences deltager også i arbejdet.

Aktiviteter og forskningsprojekter

Vi vil i denne artikel berette om de forskellige aktiviteter, ICSRU afholder, samt ikke mindst de forskningsprojekter, som har taget afsæt i dette tværfaglige samarbejde. ICSRU afholder forskningsseminarer, arrangerer gæsteforelæsningsforedrag og besøg. Enheden tager også del i organiseringen af en regional MA- og ph.d.-workshop i samarbejde med SDU og med Hamburg og Kiel Universiteter.

Forskningsseminarerne har som regel været afholdt to gange hvert semester og har hovedsagelig taget form af enten en præsentation af et aktuelt forskningsprojekt fra et af medlemmerne i gruppen (eller en gæst) efterfulgt af diskussion, eller kortere præsentationer fra de forskellige repræsenterede faggrupper om et fælles emne. Det kunne for eksempel være "islam og politik", "fokus på kvinder" eller "forklarer religion, eller skal religion forklares?". Denne form har givet et godt indblik i, hvordan forskellige faglige discipliner arbejder med et konkret emne, som

har relevans for hele gruppen.

ICSRU's individuelle medlemmer arbejder med en bred vifte af forskningsprojekter, der ofte diskuteres med andre medlemmer af ICSRU i forbindelse med workshops og lignende. ICSRU's medlemmer arbejder også med fælles forskningsprojekter, der indbefatter andre medlemmer fra ICSRU eller forskere fra institutioner uden for AU.

Det største aktuelle fællesprojekt, der tager udgangspunkt i gruppen af medlemmer af ICSRU, er projektet "Sectarianism in the Wake of the Arab Revolts" (SWAR), et treårigt projekt, der er finansieret af en hovedbevilling fra Det Frie Forskningsråd i Samfund og Erhverv samt mindre bevillinger fra Carlsbergfondet, Det Danske Institut i Damaskus samt Aarhus Universitets ForskningsFond. To afsluttede projekter i samme størrelsesorden er "Islam og muslimer i folkeskolen" samt "Sufism and Transnational Spirituality". Også disse projekter har opnået støtte gennem eksterne bevillinger.

Islam og muslimer i folkeskolen

I 2009 påbegyndtes et forskningsprojekt med fokus på islam og muslimer i folkeskolen. Projektet var under ledelse af Mark Sedgwick, dengang lektor (nu professor mso) på Afdeling for Religionsvidenskab, med deltagelse af Lene Kühle, dengang lektor (nu professor mso) på Religionsvidenskab, Sally Anderson og Laura Gilliam, lektorer på afdelingen for Pædagogisk Antropologi, Danmarks institut for Pædagogik og Uddannelse (DPU), Iram Khawaja som postdoc på DPU og Sidsel Vive Jensen som ph.d.-studerende på Religionsvidenskab. Marianne Holm Pedersen fra Dansk Folkemindesamling ved Det Kongelige Bibliotek har også deltaget, og Christian Suhr fra Afdeling for Antropologi på Aarhus Universitet var tilknyttet projektet i dets afsluttende måneder.

Det overordnede formål var at undersøge, hvordan religion generelt, og mere specifikt islam, bliver forstået, praktiseret og konstrueret i den danske folkeskole. I projektet har man også undersøgt, hvordan de enkelte folkeskoler på det praktiske plan forholder sig til tilstedeværelsen af elever med anden religiøs baggrund og især elever med muslimsk baggrund. Projektet un-

dersøgte, hvilke konsekvenser mødet med folkeskolen har for islam og muslimske børn og familier i Danmark.

Sidsel Vive Jensen har udført en kvantitativ spørgeskemaundersøgelse om, hvilke holdninger folkeskolerne havde til religion. Sally Anderson og Laura Gilliam har foretaget længerevarende feltarbejde i skoler i jyske stationsbyer såvel som i hovedstaden med henholdsvis en minoritet og en majoritet af børn med muslimsk baggrund, mens Marianne Holm Pedersen og Iram Khawaja har foretaget kvalitative interviews med forældre og børn. Lene Kühle har undersøgt islams rolle i politiske sfærer og i mediedebatten om folkeskolen, mens Mark Sedgwick har forsket i behandlingen af islam i undervisning om religion.

Projektet har ført til en international konference på engelsk i København i oktober 2011 og et seminar på dansk tilrettet det interesserede publikum i den danske offentlighed i december 2013. Projektet har ligeledes ført til en fælles publikation på engelsk, *Making European Muslims: Religious Socialization among Young Muslims in Scandinavia and Western Europe* hos Routledge i 2014, og en fælles publikation på dansk i form af et særnummer af *Tidsskrift for Islamforskning*, "Muslimske børn i den 'sekulære' danske folkeskole", også i 2014. Alle langtidsprojektmedlemmer har deltaget i særnummeret, mens de fleste – plus Christian Suhr og forskere fra universiteter i Norge, Sve-rige, Finland, Holland og Østrig – har bidraget til bogen.

Sufism and Transnational Spirituality

I 2010 påbegyndtes et andet forskningsprojekt med fokus på sufisme, "Sufism and Transnational Spirituality" (SATS), ledet af Nils Bubandt, professor på Afdeling for Antropologi, med deltagelse af Mark Sedgwick, professor (mso) på Globale Studier, Maria Louw og Mikkel Rytter fra Antropologi og Kasper Mathiesen som ph.d.-studerende på Globale Studier. Projektet er groet ud af diskussioner i ICSRU-netværket.

Projektets formål var at undersøge sufismens stigende popularitet i en senmoderne og politisk foranderlig verden. Denne undersøgelse var dels etnografisk, dels historisk, med fokus på udvalgte grupper af transnationale sufinetværk og -ordener. Mere specifikt var målet at afdække særlige karakteristika ved

sufisme som en ny og global religiøs bevægelse, som kan forklare sufismens brede aktuelle tiltrækningskraft, og samtidig at belyse, hvordan dette kan bidrage til en bedre forståelse af religions plads i senmoderne samfund.

Nils Bubandt arbejdede med Murabitun-bevægelsen, den velsagtens mest tydeligt politiske af alle aktuelle sufigrupper. Bubandt foretog "multi-sited" feltarbejde med fokus på relationen mellem mystisk erfaring og politiske forestillinger i denne gruppe. Han har på denne baggrund publiceret en række artikler, hvoraf "A Method Whose Time is Due: Mysticism, Economics, and Spiritual Kinship in a Global Sufi Movement" (2011) kan fremhæves. Mark Sedgwick arbejdede med den brede kategori vestlig sufisme i et historisk perspektiv i form af forskning til bogen *Western Sufism: From the Abbasids to the New Age*, som blev udgivet på Oxford University Press i november 2016. Mikkel Rytter arbejdede med delprojektet "Pakistani Sufis in Denmark: Diaspora and the Quest for Well-Being" og har udgivet en række artikler om dette, hvoraf kan nævnes "Bønner og borgere: Forbudte fristelser under *itikaf* blandt sufi-brødre i Pakistan" (2013). Denne artikel blev udvalgt som "årets artikel" i *Norsk Antropologisk Tidsskrift*, og i 2016 er en engelsk version af artiklen blevet publiceret under titlen "Burger Jihad: Fatal attractions at a Sufi lodge in Pakistan" i *Journal of Muslim Minority Affairs*. Maria Louw arbejdede med sufisme i postsovjetisk Centralasien og har især publiceret om sufisme i Usbekistan, blandt andet artiklen "Ufuldkommenhedens Etik: Om at Realisere Sufismen som Dyddetik i det Post-Sovjetiske Usbekistan" i dette tidsskrift i 2013. Kasper Mathiesen arbejdede med ph.d.-projektet "Prophetic Education and Islamic Self-Cultivation" og har blandt andre artikler publiceret "Anglo-American 'Traditional Islam' and Its Discourse of Orthodoxy" i *Journal for Arabic and Islamic Studies* (2013).

Sammen har de involverede forskere i projektet afholdt workshops i Aarhus samt en større konference i Istanbul i 2014 med titlen "Multi-Sited Sufism. Transmissions, Translations, Transcendence". Desuden har de sammen redigeret et særnummer af *Tidsskrift for Islamforskning*, "Sufismens Paradokser", i 2013.

Sekterisme efter de arabiske opstande

I 2015 påbegyndtes et nyt forskningsprojekt med fokus på den øgede sekterisme efter de arabiske opstande i 2011. Projektet ledes af Morten Valbjørn, lektor på Institut for Statskundskab, med deltagelse af Martin Riexinger, lektor på Arabisk- og islamstudier, Thomas Fibiger, adjunkt på Afdeling for Antropologi, samt professor Raymond Hinnebusch fra St. Andrews University i Skotland. De tre førstnævnte er alle fra Aarhus Universitet og har deltaget i ICSRU-netværket gennem det meste af dets levetid. Projektet er et godt eksempel på et forskningsprojekt, som er groet ud af samarbejdet og mere eller mindre uformelle diskussioner i netværket, som dermed giver forskningsprojektet en stærk tværfaglig og institutionel forankring.

Projektet tager udgangspunkt i den almene observation, at en væsentlig konsekvens af opstandene i den arabiske verden siden 2011 har været øgede sekteriske spændinger i regionen, altså en øget grad af konflikt mellem sunni- og shiamuslimer, som dermed defineres som absolutte modsætninger. Hvor opstandene tilsyneladende havde til hensigt at styrke demokratisk udvikling i landene, blev resultatet i de fleste tilfælde noget helt andet, og i lande som Syrien (som Hinnebusch er ekspert i) og Bahrain (som Fibiger er ekspert i) er sekteriske konflikter i stedet brudt ud i mere (Syrien) eller mindre (Bahrain) voldsom grad. Ligeledes præges også lande, som ikke har været del af netop disse opstande, i særdeleshed Irak og Libanon, men også f.eks. Saudi Arabien og Kuwait, af øget sekterisk bevidsthed og konflikt.

Forskningsprojektet har altså ikke så meget til hensigt at dokumentere, at sekterisme er kommet til at spille en større rolle efter 2011, men snarere *hvordan, hvorfor* og med *hvilke konsekvenser og forklaringsrammer* dette er tilfældet.

Forskningsprojektet sigter dermed på at give politologisk, religionshistorisk og etnografisk kontekst til den aktuelle situation, hvor sekterisme synes at spille en større rolle i den arabiske verden. Politologisk ved at adressere litteraturen og den politiske meningsdannelse om sekterisme i både Mellemøsten og den vestlige verden (i særdeleshed Valbjørn og Hinnebusch), religionshistorisk ved at vurdere, hvordan og hvornår sekterisme er kommet til spille en rolle for identitetsmæssig forståelse og konflikt i den islamiske verden (i særdeleshed Riexinger, især

fokuseret på udviklingen fra det 19. århundrede og frem og ikke mindst fokuseret på udviklingen i Sydasiens), og etnografisk ved at vurdere, hvordan folk i dagliglivet lever med, taler om og forstår sekterisme (i særdeleshed Fibiger, baseret på feltarbejde i Bahrain og Kuwait).

Forskningsprojektet består af en række såkaldte “work packages” (WP). WP1 adresserer nogle af de (meta)teoretiske udfordringer, der er knyttet til udviklingen af en interdisciplinær tilgang til studiet af shia-/sunnisekterisme. Det vedrører f.eks. spørgsmål om, hvordan man kommer hinsides såvel primordiale og instrumentalistiske forståelser af sekterisme; hvorvidt shia-/sunnisekterisme adskiller sig fra andre former for sekterisme; hvorvidt sekterisme skal betragtes som enhver anden form for identitetspolitik, således at teorier om andre former for kollektive identiteter kan overføres, og endelig hvorvidt og i så fald hvordan religion spiller en signifikant rolle for shia-/sunnisekterisme. WP2 har til formål at karakterisere og kortlægge, hvad der er betegnet som “den nye sekterisme”. Dette omfatter dels en kortlægning af, hvor, i hvilket omfang og hvordan forskellige former for sekterisme (banal, instrumentel eller radikal) aktuelt kommer til udtryk, og dels en sammenligning med tidligere historiske perioder præget af shia-/sunnisekterisme. WP3 handler om, hvordan man teoretisk kan forklare, hvorfor shia-/sunnisekterisme netop nu er blevet en central faktor i mellemøstlig politik efter de arabiske revolter, herunder hvilken rolle man relativt skal tillægge historiske/aktuelle faktorer og dynamikker på et regionalt/statsligt/samfundsmæssigt plan. Endeligt er der WP4, som angår spørgsmålet om, hvordan den stigende shia-/sunnisekterisme påvirker forskellige dimensioner af mellemøstlig politik, herunder regionale konflikter og alliancemønstre, muligheden for demokratisering og autokratiers regimebevarelsesstrategier, den islamistiske scene og former for statsbygning/sammenbrud.

Fremtidsudsigter

Tværdisciplinær forskning i islam og i islamiske kulturer og samfund på Aarhus Universitet er nu veletableret. Forskningsprojekter har fokuseret på islam i Europa (skoler), transnational islam (sufisme) og mellemøstlig islam (sekterisme), og for-

skere har bidraget med faglighed og perspektivering fra islamologi, religionsvidenskab, pædagogisk antropologi, etnografi, antropologi og statskundskab. Der er en god balance mellem seniorforskere, etablerede juniorforskere og ph.d.-studerende, ligesom der er en række talentfulde og motiverede kandidatstuderende på alle de uddannelser, som er tilknyttet ICSRU. Der er naturligvis også udfordringer. Selvom reformprocessen kendt som "dimensionering" i sidste ende kan vise sig nyttig, hvis det forbedrer kvaliteten af de studerende på de uddannelser, som er tilknyttet ICSRU, er de finansielle følgevirkninger for Faculty of Arts i Aarhus bekymrende. Det truer også kandidatuddannelsen i arabisk- og islamstudier, som er et klassisk "småfag", og derfor er mere ressourcekrævende end større og mindre specialiserede kandidatuddannelser, såsom historie eller endda religionsvidenskab. En god kandidatuddannelse understøtter god forskning på flere måder. En anden udfordring er geografisk: Hovedvægten af dansk islamforskning ligger i landets østlige del, og det er ikke altid nemt at holde det aarhusianske forskningsmiljø forbundet til det nationale forskningsmiljø. Den energi og interesse, der har udviklet sig på Aarhus Universitet, skulle dog gerne være i stand til at overvinde disse udfordringer, og fremtidsudsigterne er derfor gode.

Litteratur

- Anderson, Sally. 2014a. "Likeable children, uneasy children: growing up Muslim in small-town Danish schools." In Mark Sedgwick (ed.): *Making European Muslims: religious socialization among young Muslims in Scandinavia and Western Europe*, 205-228. New York: Routledge.
- 2014b. "Religionens mange dimensioner. Skoleteologi og muslimske børn i en dansk provinsskole." *Tidsskrift for Islamforskning* 8(2): 77-99.
- Bubandt, Nils. 2011. "A Method Whose Time is Due: Mysticism, Economics, and Spiritual Kinship in a Global Sufi Movement". In Mikkel Rytter and Karen Fog Olwig (eds.): *Mobile Bodies, Mobile Souls. Family, Religion and Migration in a Global World*, 223-245. Aarhus: Aarhus Universitetsforlag.
- Fibiger, Thomas. 2014. "Stability or Democracy? The Failed Uprising in Bahrain and the Battle for the International Agenda." In Kjetil Fosshagen (ed.): *The Arab Spring – Uprisings, Powers, Interventions*, 81-94. Oxford: Berghahn.
- 2012. "Ikke Sunni, Ikke Shia, Blot Bahraini." I *Babylon - Nordisk Tidsskrift for Midtøstenstudier* 10(1): 10-21.

- 2011. “Sectarian Secularism in Bahrain.” In Nils Bubandt and Martijn van Beek (eds.): *Varieties of Secularism in Asia*, 163-181. Oxford: Taylor and Francis.
- Gilliam, Laura. 2015. “Being a good, relaxed or exaggerated Muslim: religiosity and masculinity in the social worlds of Danish schools.” In Mark Sedgwick (ed.): *Making European Muslims: religious socialization among young Muslims in Scandinavia and Western Europe*, 165-186. New York: Routledge.
- 2014. “Når religion i skolen er ‘uproblematisk’: moderat sekularisme, civiliseringsidealer og afslappede muslimer.” I *Tidsskrift for Islamforskning* 8(2): 35-56.
- Gilliam, Laura og Lene Kühle. 2014. “Muslimske børn i den ‘sekulære’ danske folkeskole.” I *Tidsskrift for Islamforskning* 8(2): 1-16.
- Hinnebusch, Raymond. 2016a. “The sectarianization of the Middle East: Transnational identity wars and competitive interference.” In *Transnational Diffusion and Cooperation in the Middle East and North Africa*. 8-9 June in Hamburg, Germany. (pomeps.org/2016/08/04/the-sectarianization-of-the-middle-east-trans-national-identity-wars-and-competitive-interference/)
- 2016b. “Syria.” In Ellen Lust (ed.): *The Middle East*, 781-807. 14th ed. London: Sage.
- (ed.). 2016c. *After the Arab Uprisings - Between democratization, counter-revolution and state failure*. London: Routledge.
- 2015a. “Introduction: understanding the consequences of the Arab uprisings – starting points and divergent trajectories.” In *Democratization* 22(2): 205-217.
- 2015b. *The International Politics of the Middle East*. Manchester: Manchester University Press.
- 2014. “Historical Sociology and the Arab Uprising.” In *Mediterranean Politics* 19(1): 137-140.
- 2013. “The Politics of Identity in Middle East International Relations.” In Louise Fawcett (ed.): *International Relations of the Middle East*, 148-169. 3rd edition. Oxford: Oxford University Press.
- Hinnebusch, Raymond, et al. 2016. “Civil Resistance in the Syrian Uprising.” In Adam Roberts, Michael J. Willis, Rory McCarthy and Timothy Garton Ash (eds.): *Civil Resistance in the Arab Spring: Triumphs and Disasters*, 223-247. Oxford: Oxford University Press.
- Jensen, Sidsel Vive. 2014. “Håndtering af muslimske praksisser i danske folkeskoler. Autoritet, inklusion og religion.” I *Tidsskrift for Islamforskning* 8(2), s. 17-33.
- 2013. *It has nothing to do with religion: Governance of Muslim practices in Danish public schools*. PhD afhandling, Aarhus Universitet.
- 2010. “Gå glad i bad?: Muslimske normer for fællesbad.” I René Dybdal Pedersen (red.): *Religion 2.0?: Tendenser og trends i det nye årtusind*, 26-29. Aarhus: Det Teologiske Fakultet.
- Khawaja, Iram. 2014a. “Home is gone!?: the desire to belong and the renegotiation of home.” In *New Scholar* (Burwood) 3(1): 13-24.
- 2014b. “Hverdagens religiøsitet i og udenfor skolen: om kirker, nisser og bedetæpper.” I *Tidsskrift for Islamforskning* 8(2): 101-122.
- 2014c. “Muslimness and prayer: the performance of religiosity in everyday life in and outside school.” In Mark Sedgwick (ed.): *Making European Muslims: religious socialization among young Muslims in Scandinavia and Western Europe*, 187-204. New York: Routledge.
- Kühle, Lene. 2014. “Religious Diversity and Muslim Claims-Making: Conflicts over the Danish Folkeskole.” In Mark Sedgwick (red.): *Making European Muslims: Religious Socialization Among Young Muslims in Scandinavia and Western Europe*, 123-146. New York: Routledge.
- Louw, Maria. 2013. “Ufuldkommenhedens Etik: Om at Realisere Sufismen som Dydsetik i det Post-Sovjetiske Usbekistan.” I *Tidsskrift for Islamforskning* 7(2): 8-38.
- 2011. “Sufisme i Usbekistan.” *Magasinet rØst* 2: 9-11.
- Mathiesen, Kasper. 2013a. “Anglo-American ‘Traditional Islam’ and its Discourse of Orthodoxy.” In *Journal for Arabic and Islamic Studies* 13: 191-219.
- 2013b. “I lære som Allahs ven: Selvets renselse på et islamisk universitet i Yemen.” I *Tidsskrift for Islamforskning* 7(2): 39-80.
- Pedersen, Marianne Holm. 2015. “Islam in the family: The religious socialization of children in a Danish provincial town.” In Mark Sedgwick (ed.): *Making European Muslims: Religious socialization among young Muslims in Scandinavia and Western Europe*, 21-38. New York: Routledge.

- 2014. “Den private religion: Fortolkninger af muslimske børns religiøse tilhørsforhold i en dansk folkeskole.” I *Tidsskrift for Islamforskning* 8(2): 57-76.
- Riexinger, Martin (2004). *Sanā'ullāh Amritsarī (1868-1948) und die Ahl-i Hadīs im Punjab unter britischer Herrschaft*. Würzburg: Ergon-Verlag.
- Rytter, Mikkel. 2016a. “Burger Jihad: Fatal attractions at a Sufi lodge in Pakistan.” In *Journal of Muslim Minority Affairs* 36(1): 46-61.
- 2016b. “By the beard of the Prophet: imitation, reflection and world transformation among Sufis in Denmark.” In *Ethnography* 17(2): 229-249.
- 2015a. “Genopdagelsen af Pakistan: Religiøs mobilitet blandt sufi muslimer.” I Karen Valentin og Karen Fog Olwig (red.): *Mobilitet og tilknytning: Migrantliv i et globaliseret Danmark*, 161-180. Aarhus: Aarhus Universitetsforlag.
- 2015b. “The Scent of a Rose: Imitating Imitators as They Learn to Love the Prophet.” In Britta Timm Knudsen and Carsten Stage (eds.): *Affective Methodologies: Developing Cultural Research Strategies for the Study of Affect*, 140-160. New York: Palgrave Macmillan.
- 2014a. “Et skæg: synlighed og selvkultivering blandt danske muslimer.” I Nils Bubandt, Anne Line Dalsgaard, Ulrik Høj Johansen og Bodil Selmer (red.): *Hverdagens Mysterier: refleksioner over ting vi kender, men ikke helt forstår*, 62-81. Aarhus: Aarhus Universitetsforlag.
- 2014b. “Transnational Sufism from below: charismatic counselling and the quest for wellbeing.” In *South Asian Diaspora* 6(1): 105-119.
- 2013. “Bønner og borgere: Forbudte fristelser under itikaf blandt sufi-brødre i Pakistan.” I *Norsk Antropologisk Tidsskrift* 24(1): 26-38.
- Sedgwick, Mark. 2016. *Western Sufism: From the Abbasids to the New Age*. New York: Oxford University Press.
- 2015a. “Islamic Mysticism and Neo-Sufism.” In *CISMOR* [Kyoto] 8: 40-51.
- 2015b. “Sufis as ‘Good Muslims’: Sufism in the Battle against Jihadi Salafism.” In Lloyd Ridgeon (ed.): *Sufis and Salafis in the Contemporary Age*, 105-17. London: Bloomsbury Academic.
- 2015c. “The Making of a Sufi Saint of the Twentieth Century: Shaykh Ahmad al-‘Alawī (1869-1934).” In *Journal of the history of Sufism* 6: 225-240.
- (ed.). 2014a. *Making European Muslims: Religious Socialization among Young Muslims in Scandinavia and Western Europe*. New York: Routledge.
- 2014b. “Families, Governments, Schools, Alternative Spaces and the Making of European Muslims.” In Mark Sedgwick (ed.): *Making European Muslims: Religious Socialization Among Young Muslims in Scandinavia and Western Europe*, 1-17. New York: Routledge.
- 2014c. “Islam in Christianity: Religious Education in the Danish Folkeskole.” In Mark Sedgwick (ed.): *Making European Muslims: Religious Socialization Among Young Muslims in Scandinavia and Western Europe*, 146-162. New York: Routledge.
- 2014d. “The Distribution of Pupils with Muslim Religious-cultural Backgrounds in Danish Schools.” In *Tidsskrift for Islamforskning* 8(2): 123-132.
- 2013a. “Seyyid Hüseyin Nasr’ın düşüncesinde dört tema.” In Ş. Öçal and C. Özyurt (ed.): *Modernizm ve gelenekselcilik arasında din*, 229-40. Ankara: Hece.
- 2013b. “Something Varied in the State of Denmark: Neo-nationalism, Anti-Islamic Activism, and Street-level Thuggery.” In *Politics, Religion & Ideology* 14(2): 208-33.
- 2012. “Neo-Sufism.” In Olav Hammer and Mikael Rothstein (eds.): *The Cambridge Companion to New Religious Movements*, 198-214. Cambridge: Cambridge University Press.
- 2010a. “Da Vesten opdagede sufismen.” I *Carsten Niebuhr Biblioteket* 20: 23-27.
- 2010b. “Sufis as Mythic Bearers of Esoteric Tradition.” In Andreas Kilcher (ed.): *Constructing Tradition in Western Esotericism*, 413-25. Leiden: Brill.
- Suhr, Christian. 2014. “Brainwashed at School? Deprogramming the Secular among Young Neo-orthodox Muslims in Denmark.” In Mark Sedgwick (ed.): *Making European Muslims: Religious Socialization Among Young Muslims in Scandinavia and Western Europe*, 249-268. New York: Routledge.

- Valbjørn, Morten. 2015a. "Introduction: The Role of Ideas and Identities in Middle East International Relations." In Morten Valbjørn and Fred Lawson (eds.): *International Relations of the Middle East* (Vol. 3: The Role of Ideas and Identities in Middle East International Relations), vii-xxiii. London: Sage.
- 2015b. "Det sekteriske Mellemøsten." I Morten Winther Bülow og Tonny Brems Knudsen (red.): *International PolitikNU – magtbalance, værdier og samarbejde*, 215-231. 2. udgave. Aarhus: Systime.
- 2015c. "International relations theory and the new Middle East: three levels of a debate." In *POMEPS Studies 16: International Relations and a changing Middle East*, 74-79. (pomeps.org/wp-content/uploads/2015/09/POMEPS_Studies_16_IR_Web1.pdf)
- 2015d. "Reflections on Self-Reflections – On framing the analytical implications of the Arab uprisings for the study of Arab politics." In *Democratization* 22(2): 218-238.
- Valbjørn, Morten and André Bank. 2012. "The New Arab Cold War: rediscovering the Arab dimension of Middle East regional politics." In *Review of International Studies* 38(1): 3-24.
- 2007. "Signs of a New Arab Cold War: The 2006 Lebanon War and the Sunni-Shi'i Divide." In *Middle East Report* 242 (Spring): 6-11.